

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om utlänningsregistret**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om utlänningsregistret. Utlänningsregistret som består av flera delregister är ett sådant personregister som avses i personregisterlagen. I den föreslagna lagen skall intas bestämmelser om det ifrågavarande per-

sonregistrets ändamål, innehåll och uppgiftskällor samt om utlämnande av information som har registrerats i olika delregister.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Nuläge	3
2.1. Lagstiftning och praxis	3
2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	4
2.3. Bedömning av nuläget	4
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
3.1. Mål och medel	5
3.2. De viktigaste förslagen	5
4. Propositionens verkningar	6
4.1. Ekonomiska verkningar	6
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	6
5. Beredningen av propositionen	6
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	7
6.1. Samband med andra propositioner	7
6.2. Samband med internationella fördrag	7
DETALJMOTIVERING	8
1. Lagförslaget	8
1 kap. Allmänna bestämmelser	8
1 §. Tillämpningsområde	8
2 §. Registerföring och ändamålet med registret	8
3 §. Registeransvariga.	9
4 §. Ansvaret för uppgifter som har införts i registret	10
2 kap. Utlänningsregistrets datainnehåll och källor	11
5 §. Personer som omfattas av registret.	11
6 §. Registrering av känsliga uppgifter.	12
7 §. Uppgifter som registreras.	14
8 §. Externa datakällor.	14
9 §. Avförande av uppgifter ur registret.	15
3 kap. Utlämnande och hemlighållande av uppgifter i utlänningsregistret	16
10 §. Utlämnande av uppgifter ur registret	16
11 §. Sekretess.	18
4 kap. Ikraftträdande	18
12 §. Ikraftträdande.	18
13 §. Övergångsbestämmelse för registret.	19
2. Närmare bestämmelser	19
3. Ikraftträdande	19
4. Lagstiftningsordning	19
LAGFÖRSLAGET	20

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Enligt befolkningsregistercentralens uppgifter har antalet utlänningar som varaktigt vistas i Finland klart ökat under de senaste åren. Den 30 september 1997 vistades i Finland 78 935 utlänningar som hade sin hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994). Deras personuppgifter har registrerats i befolkningsdatasystemet. Utlänningsregistret innehåller uppgifter om de utlänningar som vistas i Finland och vars inresa, uppehåll, arbete, avlägsnande ur landet och naturalisering är anknutna till ett tillståndsförfarande eller något annat avgörande enligt utlänningslagen (378/1991) eller medborgarskapslagen (401/1968). Den utländska befolkningen i Finland hör, liksom den i Irland och Portugal, till de minsta bland medlemsstaterna i Europeiska unionen (EU). I Europa uppgår den befolkning som har utländskt ursprung till ca 25 milj. personer. Inom EU härstammar ungefär två tredjedelar av utlänningarna från tredje länder. De länder som traditionellt alstrat emigranter, såsom Finland, har kunnat omvandlas till länder som tar emot immigranter, vilket har försatt dem i en ny situation. Europa har förändrats även på grund av Sovjetunionens sönderfall och de interna befolkningsrörelserna inom de oberoende staternas samvælde (OSS). Rörelserna har varit omfattande och till området har kommit flyktingar och asylsökande även från utomstående länder.

Även antalet turister som kommit till Finland har ökat. Upphålls- och arbetstillstånd samt visum beviljas utomlands av de finska beskickningarna. Beskickningarnas åligganden i samband med beviljande av uppehållstillstånd och visum har vid flera beskickningar ökat till den grad att det är svårt att avgöra ansökningarna om tillstånd inom skälig tid. Vid tillståndsförfarandet strävar man efter att utreda vilka förutsättningar det finns för att bevilja sökanden tillstånd att komma till Finland och vistas här antingen tillfälligt eller permanent.

Med hjälp av tillståndsförfarandet strävar man även efter att hindra illegal invandring. Utlänningsregistret innehåller uppgifter om personer som av något nordiskt land har meddelats inreseförbud. Enligt artikel 9 i den mellan Finland, Danmark, Norge och

Sverige ingångna överenskommelsen om upphävande av passkontrollen vid de inter-nordiska gränserna (FördrS 10/1958), nedan *den nordiska passkontrollöverenskommelsen*, som sedan 1965 gällt även Island, skall en fördragsslutande stat inte tillåta att en sådan utlänning inreser utan särskilt tillstånd. Även i Finland kan skönjas tecken på en ökning av de grupper som specialiserar sig på organiserad insmuggling av människor. Dessutom håller användningen av och handeln med felaktiga eller förfalskade resedokument på att bli vanligare. Uppskattningarna av storleken av den illegala utländska arbetskraften i Finland varierar.

Med hjälp av fungerande personregister kan man vid tillståndsprövningen utreda om det finns förutsättningar för att bevilja en utlänning visum eller uppehållstillstånd. Likaså kan man i samband med inresan utreda om det kan tillåtas att utlänningen reser in i Finland och i andra nordiska länder samt in i Stater som är medlemmar i EU.

Med hjälp av informationsutbyte och personregister kan man avvärja missbruk, men framför allt i fråga om utlänningar som i lagligt syfte söker inresa utreda att det inte finns hinder för detta så snabbt att de kan beviljas det sökta visumet eller tillståndet utan oskäligt dröjsmål. En snabb men likväl rättssäker skötsel av ärendena främjar även hjälpanDET av de utlänningar som är i behov av skydd.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Utlänningslagen innehåller de grundläggande bestämmelserna om behandlingen av tillståndsärenden som gäller utlänningars inresa, vistelse i landet och arbete här. Med stöd av medborgarskapslagen behandlas på motsvarande sätt ärenden som gäller förvärvande eller förlust av finskt medborgarskap. I dessa bestämmelser anges uppgifter för utlänningsverket, polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket och arbetsmyndigheterna samt finska diplomatiska beskickningar och konsulat som förestås av en utsänd konsul vars verksamhetsområde omfattar visum samt uppehålls- och arbetstillstånd som beviljas i utlandet. Dessa myndigheter behöver

som underlag för sina beslut information bl.a. om eventuella tidigare tillstånd som beviljats en person samt om dennes tidigare vistelse i Finland och om eventuella förbud mot inresa i Finland eller i något annat nordiskt land.

Reglerna om registrering av utlänningar är splittrade och uppfyller inte kraven på en modern lagstiftning om personregister. Bestämmelser om utlänningsverkets utlänningsregister finns i 2 § lagen om utlänningsverket (156/1995) och 33 § utlänningsförordningen (142/1994). Utrikesministeriet för ett visumregister över visum och övriga tillståndsärenden som beskickningarna har behandlat. I befolkningsdatalagen (507/1993) och i befolkningsdataförordningen (886/1993) finns bestämmelser om regisstrering av utlänningar i befolkningsdatasystemet.

Bestämmelser om registret för identifiering av utlänningar ingår i 53 a § 2 mom. utlänningslagen, i 5 § 2 mom. lagen om polisens personregister (509/1995) och i 3 § 6 punkten förordningen om polisens personregister (1116/1995). I 3 § 5 punkten i samma förordning bestäms om kontrollkortsregistret, i vilket införs uppgifter om visumpiktiga personer som anländer till Finland. Registret för identifiering av utlänningar och kontrollkortsregistret är delar av de personregister som är avsedda för polisens riksomfattande bruk.

2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

I Sverige iakttas vid registreringen av uppgifter om utlänningar den allmänna lag som gäller registrering av uppgifter (Datalag 1973:289). Anmälan om att ett register upprättas och förs skall göras till datainspektionen, som meddelar en licens för registerföringen. Dessutom behövs tillstånd av datainspektionen, om registret innehåller sådana personuppgifter som fås ur ett annat personregister och registreringen eller utlämnandet av uppgifterna inte sker med stöd av någon annan författning, ett beslut av datainspektionen eller den registrerades samtycke.

I Norge baserar sig registreringen av uppgifter om utlänningar på tillstånd som meddelats med stöd av personregisterlagen. Tillstånden beviljas av Datatilsynet, som är den myndighet som utövar tillsyn över registerverksamheten. Uppgifter ur registret kan

lämnas ut till de myndigheter som på något sätt deltar i beslutsfattandet gällande utlänningar. Uppgifter fås i den omfattning det är nödvändigt för att kunna fatta beslut.

I Danmark finns ett datasystem i vilket införs uppgifter om ärenden som gäller flyktingar, asyl, arbetstillstånd och uppehållstillstånd. Datasystemet upprätthålls av utlänningsstyrelsen (Udlaendingestyrelsen). Rätt att använda systemet har förutom utlänningsstyrelsen även flyktingnämnden, inrikesministeriet, polisen och Danmarks Röda Kors. Det finns ingen särskild lagstiftning om datasystemet, utan dess verksamhet baserar sig på lagen om offentliga register. Även bruksrättigheterna bestäms enligt den nämnda lagen. Avsikten är att för vanliga visumärenden upprätta ett separat register, som även utrikesministeriet och beskickningarna skall ha rätt att använda.

I Tyskland finns ett utlänningscentralregister, som förs av den under förbundsstatens inrikesministerium lydande myndigheten (Bundesverwaltungsamt). Detaljerade bestämmelser om registret har meddelats genom en lag som trädde i kraft den 1 oktober 1994.

I Nederländerna pågår en reform av datasystemet för tillsyn över utlänningar. Det finns ingen lagstiftning. Såväl det nuvarande som det framtida systemet baserar sig på utlänningsförvaltningens interna beslut. Avsikten med det nya systemet är att göra det möjligt för alla myndigheter som behöver uppgifter om utlänningar att få dem ur samma datasystem.

I Schweiz finns ett på förordning baserat utlänningscentralregister. I förordningen ingår bestämmelser om datasekretess och säkerställande av data. Kantonernas utlänningspolis och arbetsmarknadsmyndigheter har beretts en möjlighet att erhålla uppgifter ur registren genom teknisk anslutning och att genom direktanvändning i registret införa sådana uppdaterade uppgifter som gäller deras eget verksamhetsområde.

2.3. Bedömning av nuläget

I delregistren för ansökningsärenden, för övervakning av inresor och utresor samt för medborgarskapsärenden som förs av utlänningsverket har hittills införts uppgifter om ungefär 500 000 utlänningar. En betydande del av dem är personer som sökt visum till Finland samt personer som i de nordiska

länderna meddelats inreseförbud. I utrikesministeriets delregister för visumärenden införts årligen cirka 400 000 visumansökningar.

En del av de personuppgifter som ingår i utlänningsregistret är sådana känsliga uppgifter som avses i lagstiftningen som gäller datasekretess för personuppgifter. Uppgifter behövs särskilt när flyktingstatus fastställs eller medborgarskapsfrågor avgörs, men även i vissa fall när ärenden gällande uppehålls- eller arbetstillstånd behandlas.

Enligt 2 punkten i statsrådets beslut av den 22 mars 1989 om utvecklande av statens informationsförvaltning (nr J182/750/89) skall datasystemen inom den offentliga förvaltningen vara kompatibla på ett sådant sätt att uppgifterna, om inte annat följer av bestämmelserna om datasekretess, i regel kan inhämtas bara en gång inom förvaltningen och i form av informationstjänster lämnas ut till de andra myndigheter som behöver dem. En arbetsgrupp som finansministeriet tillsatt för utvecklande av statens informationsförvaltning betonade samma princip i sin promemoria (1994:1).

Flera myndigheter för personregister över utlänningsärenden med delvis överlappande innehåll. Att uppgifterna som skall införas i registren inhämtas särskilt av varje registeransvarig medför också dubbelt arbete och därigenom onödiga kostnader. Genom att olika delregistren förenas till en enkel tekniskt fungerande kombination får varje upprätthållare av data i delregistret en helhetlig, snabb och rätt bild av uppgifterna om den person, vars ärende, som hör till deras befogenheter, de avgör.

Bestämmelserna om utlänningsregistret i 33 § utlänningsförordningen är helt otillräckliga, särskilt vad gäller specificeringen av den information som skall registreras och utlämnandet av registrerade uppgifter. Det finns inga bestämmelser på lagnivå om delregistret för visumärenden eller för inresevillkor. Delregistrens datainnehåll har uppkommit som en följd av tillståndsförfarandet.

8 § 1 mom. regeringsformen som anknyter sig till reformen angående de grundläggande rättigheterna innehåller en särskild bestämmelse om datasekretess, enligt vilken bestämmelser om skydd för personuppgifter meddelas genom lag. Bestämmelsen hänvisar till behovet av att genom lagstiftning trygga individens rättskydd och skydd för

hans integritet vid behandling, registrering och användning av personuppgifter. Bestämmelsen hänvisar inte enbart till den nuvarande personregisterlagen (471/1987), utan förutsätter över huvud taget legislativ reglering av skydd för personuppgifter.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål och medel

Det direkta målet för propositionen är att på lagnivå detaljerat reglera utlänningsregistret i enlighet med nuvarande registerpraxis samt att i lagstiftningen förtydliga förutsättningarna för att använda registret.

De indirekta målen för propositionen omfattar att i tillämpliga delar förenhetliga de principer och förfaringssätt som skall iakttas när utlänningspersonuppgifter införas i olika delregistren och när uppgifter lämnas ut ur olika delregistren. Lagförslaget innehåller sådana kompletterande bestämmelser och undantagsbestämmelser som innehållet i och ändamålet med utlänningsregistret förutsätter och som skall tillämpas vid sidan av den allmänna lagstiftningen om personregister. På uppgifterna i utlänningsregistret skall lagen om allmänna handlingars offentlighet (83/1951) primärt tillämpas, men lagförslaget innehåller även en särskild sekretessbestämmelse.

3.2. De viktigaste förslagen

Utlänningsregistret som avses i lagförslaget omfattar delregistret för ansökningsärenden, för övervakning av inresor och utresor samt för medborgarskapsärenden som förs av utlänningsverket liksom även delregistret för visumärenden och för inresevillkor som förs av utrikesministeriet. Det innehåller uppgifter, vilka uppdateras myndigheterna emellan delvis med hjälp av teknisk anslutning och delvis genom manuell registrering. Utlänningsregistret är i riksomfattande direktanvändning inom polisdistrikten och vid gränsövergångarna för införande av uppgifter och för förfrågningarna.

I kontakterna mellan finska beskickningar och utrikesministeriet iakttas varierande arrangemang. Vid vissa beskickningar används särskilda mikrodata, från vilka registeruppgifterna på bestämda tider förmedlas

över ett skyddat telenät eller som en teknisk registrering till utrikesministeriet för införande i delregistret för visumärenden.

Lagförslaget innehåller bestämmelser om i vilka fall uppgifter om någon person skall föras in i utlänningsregistret. I förslaget specificeras relativt exakt den information som skall registreras i olika fall. Dessutom bestäms det särskilt i vilka fall känsliga uppgifter skall få föras in i utlänningsregistret.

De registeransvariga skall ha rätt att använda de registrerade uppgifterna vid skötseln av åligganden som specificeras i lagförslaget. Därför behövs ingen särskild bestämmelse om hur uppgifter får lämnas ut till polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket och Arbetskraftsmyndigheten för åligganden som avses i utlänningslagstiftningen. Enligt förslaget skulle registeransvariga ges tillstånd att få lämna uppgifter med mera till försvarsmakten för handhavande av säkerhets- och tillsynsuppgifter, för upprätthållande av uppgifterna i befolkningsdatasystemet samt till vederbörande myndigheter för beslutsfattandet inom socialskydd och dess övervakning.

Inom ramen för de föreslagna bestämmelserna skulle det vara tillåtet att lämna ut uppgifter ur utlänningsregistret utan hinder av vad som annanstans i lag bestäms om sekretess. De bestämmelser om tystnadsplikt och rätt till information vilka gäller bestämda myndigheter har även i den nyaste lagstiftningen uttryckts synnerligen generellt. Av bestämmelserna framgår sålunda inte om någon myndighets rätt till information utgör ett undantag från en annan myndighets normala tystnadsplikt eller om en sekretesbestämmelse som är förpliktande för någon myndighet medför ett undantag från den allmänna rätt till information som en annan myndighet annars skulle ha. Därför föreslås att detaljerade bestämmelser för tydlighetens skull skall meddelas även gällande rätt för de som för utlänningsregistret att av andra myndigheter utan hinder av sekretesbestämmelserna få sådan information som de andra myndigheterna redan enligt vedertagen praxis har lämnat ut till registeransvariga för behandlingen av utlänningsärenden.

Förslaget innehåller inga särskilda bestämmelser om den registrerades rätt att kontrollera sina uppgifter, utan denna rätt skall följa lagstiftningen som gäller datasekretess för personuppgifter.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska verkningar för registret är redan i bruk.

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga betydande verkningar i fråga om organisation eller personal.

5. Beredningen av propositionen

Inrikesministeriet tillsatte den 15 juli 1993 en arbetsgrupp som i form av en proposition skulle bereda ett förslag till lagstiftning om personregister som gäller utlänningsregister. Arbetsgruppens medlemmar representerade inrikes- och utrikesförvaltningen. Arbetsgruppen hörde sakkunniga från social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, tullstyrelsen och dataombudsmannens byrå. Arbetsgruppen beaktade förslagen i det betänkande som avgetts av den av inrikesministeriet den 1 december 1992 tillsatta arbetsgrupp som utrett registreringen av utlänningsregister. Dessutom beaktades dataombudsmannens och riksdagens justitieombudsmans tidigare ståndpunkter i frågor gällande registreringen av utlänningsregister.

Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande till inrikesministeriet den 18 mars 1994. Man har begärt utlåtanden om betänkandet från justitieministeriet, utrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, centrankriminalpolisen, skyddspolisen, gränsbevakningsväsendet, utlänningscentralen som då var en avdelning vid inrikesministeriet, tullverket och dataombudsmannen. Enligt utlåtandena skulle vissa juridiska och tekniska frågor i anslutning till sam användningen av registren ha fordrat ytterligare utredningar, som i onödig grad hade fördröjt meddelandet av nödvändiga bestämmelser om utlänningsregistret och visumregistret. Utgående från det ovan nämnda betänkandet utarbetades vid inrikesministeriet som tjänsteuppdrag en proposition med förslag till lagen om ett datasystem för utlänningsärenden (RP 341/1994 rd), som till sakinnehållet motsvarade den del av försla-

gen i arbetsgruppens betänkande som förut-satte brådskande lagstiftningsåtgärder, och vilken proposition riksdagens förvaltningsutskott i sitt betänkande om propositionen (FvUB 22/1995 rd) föreslog att skulle förkastas. Utgående från förvaltningsutskottets betänkande och de inhämtade utlåtandena har vid inrikesministeriet som tjänsteuppdrag utarbetats en ny proposition. Förutom från inrikesministeriet har tjänstemän från utrikesministeriet, justitieministeriet och utlänningsverket deltagit i arbetet. Vid beredningen av propositionen har man begärt utlåtanden från utrikesministeriet, gränsbevakningsväsendet, dataombudsmannen och flyktingrådgivningsföreningen Pakolaisneuvonta ry.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1. Samband med andra propositioner

Vid justitieministeriet är en proposition under beredning som gäller ny lagstiftning om offentligheten av myndigheternas handlingar, varvid sekretesbestämmelserna i så stor utsträckning som möjligt skall koncentreras till en enda lag, offentlighetslagen. Vid bredningen av denna lagförslag har uppmärksamhet ägnats åt att bestämmelserna i denna proposition och den nya offentlighetslagstiftningen är förenliga sinsemellan.

Vid inrikesministeriet bereds en lag om gränsbevakningsväsendet i vilken det enligt förslaget skall ingå bestämmelser om personregister som gränsbevakningsväsendet för och om rätten att använda dessa, att lämna ut uppgifter ur dessa och rätten att få uppgifter mellan gränsbevakningsväsendet och de i detta proposition nämnda myndigheter som behandlar utlänningsärenden.

6.2. Samband med internationella fördrag

Finland har anslutit sig till den av Förenta Nationernas (FN) generalförsamling den 16 december 1966 godkända internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 8/1976) samt den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 19/1990).

Genom konventionerna om mänskliga rättigheter begränsas inte staternas rätt att besluta vilka utlännningar de tillåter att inresa till sitt territorium eller för hur lång tid och i vilket syfte. Eftersom avsikten med de bestämmelser som föreslås i denna proposition är att effektivisera dylikt till Finlands suveränitet hörande beslutsfattande och underlätta övervakningen av att besluten iakttas, strider propositionen inte mot de förpliktelser som Finland har på grund av de mänskliga rättigheterna.

Finland har anslutit sig till den europeiska konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992). Europaparlamentet och rådet har gett direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

Konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter innehåller i artikel 5 bestämmelser om arten av de personuppgifter som undergår automatisk databehandling. I punkt b i artikeln uttrycks den princip att den automatiska databehandlingen av uppgifter är bunden av ändamålet. I artikel 8 bestäms bl.a. om den registrerades rätt att kontrollera uppgifter och om rättande av felaktiga uppgifter. Att bestämmelserna i propositionen är så detaljerade beror till betydande grad på bestämmelserna i den nämnda konventionen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Utöver denna särskilda lag skall tillämpas den allmänna lagstiftningen som gäller datasekretess för personuppgifter samt de internationella avtal som är bindande för Finland. Genom denna lag utfärdas sålunda bestämmelser som kompletterar eller avviker från den allmänna lagstiftningen om personregister och som behövs på grund av dataskyddet. Vissa registerförfaranden är enligt bestämmelserna som gäller datasekretess för personuppgifter tillätna bara om det bestäms särskilt om dem.

Bestämmelser om registrering av utlänningar i befolkningsdatasystemet ingår i befolkningsdatalagen och befolkningsdataförordningen. När en person flyttar mellan olika nordiska länder iakttas utöver befolkningsdatalagen överenskommelsen mellan de nordiska länderna om folkbokföring (FördrS 49/1990). Finland har anslutit sig till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter.

Den immunitets- och integritetsställning som avses i 2 mom. definieras i Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 4/1970) och i Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 50/1980) samt i överenskommelser om upprättande av internationella organisationer och om deras värdland. I nyare överenskommelser, såsom i den med Förenta Nationernas universitet ingångna överenskommelsen om Internationella institutet för utvecklingsekonomisk forskning (FördrS 36/1984), det s.k. WIDER-institutet, finns ett särskilt omnämnande om att personregister inte kan föras över de utsända tjänstemännen vid institutet. Enligt de internationella konventionerna om immunitet och skydd skall inte mottagarstatens civilrättsliga, administrativa eller straffrättsliga domsrätt, med vissa undantag, gälla diplomater eller internationella organisationers sådana anställda som lyder under den sändande statens domsrätt. T.ex. enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser är den mottagande staten inte skyldig

att lämna uppgifter om sina beslut som gäller diplomater.

2 §. *Registerföring och ändamålet med registret.* Utlänningsregistret, som bör anses vara personregister, förs med hjälp av automatisk databehandling. På grund av det stora antal ärenden som blir anhängiga (hos utlänningsverket ca 20 000 i året, vid de finska beskickningarna ca 450 000 i året) är det motiverat att föra registret med hjälp av automatisk databehandling.

I paragrafen anges också ändamålet med registret. Myndigheterna skall kunna anlita registret vid beslutsfattande i samband med sådan inresa, vistelse i landet, arbete och utresa som avses i utlänningslagen samt vid övervakningen av att utlänningslagen iakttas.

Uppgifterna i utlänningsregistret är av betydelse för statens säkerhet och vid bekämpning mot gärning som utgör ett allvarligt hot mot Finlands säkerhet. Skyddspolisen har till uppgift att bekämpa förehavanden och brott som kan äventyra stats- och samhällsskicket eller rikets inre eller yttre säkerhet samt att utföra undersökning av sådana brott. Bestämmelser om uppgifterna finns i 10 § polisförvaltningslagen (110/1992).

Gränsbevakningsväsendet har till uppgift att bevaka och utöva uppsikt över rikets gränser samt att jämte polisen upprätthålla allmän ordning och säkerhet inom gräns- och havsområdet. Det skall förhindra handlingar och andra gränsincidenter som strider mot bestämmelserna och föreskrifterna om överskridande av Finlands gränser samt företa undersökningar för att utreda dessa händelser enligt lagen om gränsbevakningsväsendet (5/1975) och förordningen om gränsbevakningsväsendet (1026/1994).

Till passkontrollanternas uppgifter hör att övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna om utlänningars inresa och utresa följs (73 § utlänningslagen och förordningen om passkontrollörer 1532/1994, 5 §). Gränsbevakningsväsendet och dessutom polisen tjänstgör som passkontrollmyndighet. På sådana passgransknings- och gränsövergångsställen där varken gränsbevakningsväsendet eller polisen sörjer för passkontrollen kan även en tullmyndighet tjänstgöra som passkontrollmyndighet enligt vad inrikesministeriet bestämmer efter att ha hört tullver-

ket. Som passkontrollörer tjänstgör de gränsbevakningsmän, polismän eller andra tjänstemän som förordnats till denna uppgift av passkontrollmyndigheten (1 och 2 § förordningen om passkontrollörer).

Utlänningsregistret förs dessutom för beslutsfattande som gäller förvärvande, förlust och bevarande av finskt medborgarskap i enlighet med medborgarskapslagen. För de åligganden som följer av medborgarskapslagen är det ändamålsenligt att i stället för ett särskilt datasystem använda utlänningsregistret. Detta hindrar att samma data registreras flera gånger. Utredandet av frågor som gäller förvärvande av finskt medborgarskap förutsätter sådana uppgifter om längden av och grunderna för en utlännings vistelse i Finland vilka framgår av utlänningsregistret.

Registret förbättrar utlänningarnas rättskydd samt underlättar och för snabbbar beslutsfattandet, eftersom den information som myndigheterna behöver vid beslutsfattandet och vid övervakningen av utlänningars vistelse i landet till ändamålsenliga delar blir införda i heltäckande delregister som hör till ett enhetligt system. Därigenom undviks att den information som behövs samlas från flera olika håll. Om det sistnämnda vore fallet, skulle felmöjligheterna öka när data överförs och registreras på nytt.

3 §. *Registeransvariga.* I paragrafen definieras registeransvariga. Utlänningsverket, utrikesministeriet, polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket och arbetskraftsmyndigheten för delregister för ansökningsärenden, för övervakning av inresor och utresor, för visumärenden och för inresevillkor som hör till utlänningsregistret. Delregistret för medborgarskapsärenden förs av utlänningsverket. Alla delregistren har uppkommit från funktionella datasystems databaser, i vilka data införs som resultat av de åligganden som myndigheterna utför enligt lagar och förordningar.

Alla delregistren som hör till utlänningsregistret har inte av datateknisk synpunkt enhetliga databaser. Datinnehållet i och ändamålet med delregistren är till betydande delar likadana. På grund av tjänsteuppdragen behövs ett regelbundet och omfattande utbyte av information mellan registeransvariga. Myndigheter, vilka i utlänningslagen och medborgarskapslagen ålagts att sköta vissa uppgifter gällande utlänningar, bör ha lika möjligheter att få information ur registret för att på ett ända-

målsenligt sätt kunna sköta sina åligganden. Som registeransvariga skall de ha möjlighet till detta utan särskild reglering av utlämnande av information.

Med ett personregister avses enligt personuppgiftskommissionens betänkande (komm. bet. 1997:9) en massa information som består av anteckningar som innehåller personuppgifter och som med tanke på bruksändamålet är avsedda att höra samman samt som till vissa delar eller totalt behandlas bl.a. med automatisk databehandling. Som ett sådant register anses en massa information som innehåller personuppgifter och består av anteckningar som på grund av bruksändamålet hör samman. Detta innehåller begreppet av ett logiskt register som nu anges i 4 § 2 mom. och 20 § 2 mom. personregisterlagen. Det logiska registerbegreppet betyder att all den information som används för ett och samma ändamål oberoende av hur och var den är registrerad anses höra till ett och samma personregister. Det logiska registerbegreppet innebär också att de kortvariga filer och registergenerationer som uppkommer vid databehandling inte anses som olika personregister när de används av den registeransvarige för ändamål som registret enligt definitionen skall användas för.

De myndigheter som skall anmäla sina avgöranden och de vidtagna säkerhetsåtgärderna till utlänningsverket för införande av uppgifter om detta i utlänningsregistret, kan redan nu göra det genom att själva genom direktanvändning införa uppgifterna i utlänningsregistret. Teknisk anslutning till utlänningsregistret har ordnats i polisdistrikten och på alla internationella gränsövergångsställen. Polisen inför direkt i utlänningsregistret sina beslut gällande beviljande av visum, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt förlängning av främlingspass och rese-dokument för flykting. Polisen inför dessutom i utlänningsregistret uppgifter om mottagna asylansökningar, asylprövning som den företagit i ärendet samt sådana uppgifter som erhållits vid övervakningen av att utlänningslagen iaktas. Gränsbevakningsväsendet och tullverket i egenskap av passgranskningsmyndighet registrerar uppgifter om visum som de beviljat, beslut om avvisning som de fattat, asylansökningar som de mottagit, asylprövning som de företagit i ärendet samt utvisnings- och avvisningsbeslut som de verkställt samt sådana uppgifter som erhållits vid övervakningen av att utlänningsla-

gen iakttagas. En passkontrollant kan i samband med utresekontrollen konstatera att en utlänning som har fått ett negativt beslut på en ansökan om uppehållstillstånd avlägsnar sig från landet. Uppgiften införs i utlänningsregistret. Uppgifter om utresan behövs av flera myndigheter, t.ex. befolkningsregistercentralen för uppdatering av uppgifterna i befolkningsdatasystemet och folkpensionsanstalten för konstaterande av att socialskyddsförmåner upphört. Därigenom undviks dubbel registrering av uppgifter och uppgifterna om visum, uppehålls- och arbetstillstånd, asylansökningar, utvisning och avvisning samt inreseförbud hålls aktuella, om den som fattar ett beslut inför uppgifterna direkt i utlänningsregistret. Bestämmelser om skyldigheten att meddela uppgifter ingår numera i 29 § i gällande utlänningsförordning.

Vid de finska beskickningarna används olika typer av datakommunikation mellan beskickningen och utrikesministeriet i visum- och tillståndsärenden. En del beskickningar ordnar och registrerar data gällande dessa frågor manuellt och andra gör det i datasystem som förs med hjälp av automatisk databehandling och vilkas datainnehåll utgör underlaget för delregistret för visumärenden. Uppgifterna översänds från beskickningarna med jämna mellanrum för att införas i utlänningsregistret. Vid beskickningarna uppdateras uppgifterna med hjälp av den information som registeransvariga regelbundet översänder och som i huvudsak gäller giltiga inreseförbud.

Den under vederbörande ministerium lydande arbetskraftsförvaltningen behöver uppgifter om utlänningsars inresa och vistelse i landet när arbetstillstånd beviljas eller utlåtande avges om arbetstillstånd. En arbetsgivare, den som ger ett arbete på entreprenad eller i andra hand på entreprenad eller en sådan uppdragsgivare som ämnar anställa någon från utlandet skall inhämta utlåtande av Arbetskraftsbyrån om användningen av utländsk arbetskraft.

Arbetskraftsmyndigheten, i praktiken Arbetskraftsbyrån, avger utlåtande eller meddelar beslut med anledning av en ansökan om arbetstillstånd på begäran av arbetsgivaren eller polisen. Uppgift om innehållet i ett utlåtande, när en beskickning eller polisen har avgjort ett ärende gällande uppehållstillstånd förs in i utlänningsregistret. Utlänningsverket gör direkta förfrågningar hos Arbetskraftsmyndigheten i sådana fall då en

utlänning som redan uppehåller sig i landet ansöker om ett första arbetstillstånd.

Uppgifterna om tidigare arbetstillstånd är en grund vid prövningen av grunderna för beviljande av ett nytt tillstånd. Arbetsmyndigheterna får också när de utövar tillsyn uppgifter som utgör särskilda skäl för att överväga att bevilja arbetstillstånd t.ex. för en särskild bransch. Ett utlåtande av Arbetskraftsbyrån är Arbetsmyndighetens i utlänningslagen avsedda ståndpunkt till en finsk beskickning som beviljar arbetstillstånd. Utlåtandet skall uppvisas på den finska beskickningen i samband med ansökan om arbetstillstånd. Enligt 19 § utlänningsförordningen meddelar Arbetsministeriet efter att ha hört Utrikesministeriet närmare anvisningar om inhämtande av utlåtande samt om de fall då utlåtande inte förutsätts.

En arbetsgivare kan göra sig skyldig till ett arbetstillståndsbrott enligt 64 § utlänningslagen eller till en utlänningsföreseelse enligt 64 a § i samma lag. I dessa fall kan Arbetsmyndigheten bestämma att man avstår från att bevilja arbetstillstånd i sådan arbetsgivares tjänst under en bestämd tid eller tillsvidare.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter till andra myndigheter ingår i 10 §. Uppgifter i registret kan användas även för dessa myndigheters tjänsteuppdrag som har samband med registrets ändamål. De myndigheter som utöver registeransvariga mest använder registret är försvarsmakten, myndigheter som är ansvariga för befolkningregisterföringen samt myndigheter som är ansvariga för beslutsfattandet inom socialskydd.

4 §. *Ansvar för uppgifter som har införts i registret.* I paragrafen regleras om ansvaret av olika registeransvariga som för in uppgifter i registret. Flera myndigheter inför uppgifter i utlänningsregistret om åtgärder de vidtagit och beslut de fattat enligt utlännings- eller medborgarskapslagen. Det är ändamålsenligt att den som fört in uppgifter i registret också är ansvarig för att uppgifterna är korrekta samt att de införda uppgifterna stämmer med gällande bestämmelser och överenskommelser. Detta gäller särskilt känsliga uppgifter. Varje registeransvarig i sina egna åligganden bär också själv ansvaret för att uppgifterna används lagligt och ändamålsenligt.

Enligt 2 mom. skall de registeransvariga som bär det huvudsakliga ansvaret för regi-

stret vid behov utfärda anvisningar om användningen av registret.

2 kap. Utlänningsregistrets datainnehåll och källor

5 §. *Personer som omfattas av registret.* I paragrafen anges de grunder enligt vilka uppgifter om en person registreras i utlänningsregistret.

Enligt principerna inom internationell rätt har en utlänning ingen absolut rätt till inresa, vistelse eller arbete i en främmande stat. En utlänning skall vid ankomsten till en främmande stat och när han vistas där ha tillstånd av myndigheten i denna stat. Genom internationella avtal har man dock till betydande delar gjort avkall på en stats ovan nämnda rättighet.

Medborgare i nordiska länder har genom förordning (282/1954) befriats från skyldighet att ha ett pass samt uppehållstillstånd när de vistas i ett annat nordiskt land än sitt hemland. Uppgifter om medborgare i nordiska länder förs inte in i utlänningsregistret. Undantag är dock sådana situationer då man blir tvungen att avvisa eller utvisa en medborgare i ett annat nordiskt land. Även i sådana fall då en medborgare i ett annat nordiskt land anmäler att han önskar bli finsk medborgare eller gör ansökan om detta, förs in uppgifter om honom i utlänningsregistret.

Medborgare i EU:s medlemsstater har enligt artikel 8 a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Finlands, Sveriges och Österrikes anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994), med vissa begränsningar som framgår av fördraget, rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Medborgare i EU:s medlemsstater skall när de vistas i Finland över tre månader ha uppehållstillstånd. Det är dock inte fråga om ett tillstånd i traditionell mening, utan snarare ett bevis på den vistelserätt som baserar sig på fördraget om Europeiska unionen.

De grunder som räknas upp i paragrafen har samband med utlänningslagen. Till följd av de förpliktelser som bestämmelserna om datasekretess och olika internationella avtal uppställer har bestämmelsen utformats som en detaljerad förteckning. Bl.a. i Tysklands lag om det centralregister som förs över utlänningar (Gesetz über das Ausländerzentralregister, AZR-Gesetz, 2.9.1994) har samma

princip iakttagits.

I paragrafens 1 mom. 1 punkt bestäms om sådana fall då registreringen av uppgifter om en person baserar sig på en ansökan om tillstånd enligt utlänningslagen. En utlänning skall vid inresan i landet och under vistelsen här ha visum eller då syftet är annat än turism ha uppehållstillstånd, om inte annat följer av något internationellt avtal som är förpliktande för Finland. En utlänning som ämnar förvärvsarbete i Finland skall ha arbetstillstånd, om han inte enligt 25 § utlänningslagen eller på någon annan grund har befriats från skyldigheten att ha arbetstillstånd.

Enligt momentets 2 punkt registreras de som har ansökt om resedokument som avses i utlänningslagen. Utlänningsverket kan bevilja främlingspass åt en person som inte kan få pass av myndigheten i hemlandet eller om det finns andra särskilda skäl. Enligt 5 § utlänningslagen beviljas främlingspass även åt en person som har fått uppehållstillstånd på grund av behov av skydd. Enligt 6 § utlänningslagen beviljar utlänningsverket resedokument för flyktning åt en flyktning som avses i 35 § utlänningslagen. EU:s råd har den 30 november 1994 utfärdat en rekommendation om godkännande av en modell för resedokument för utvisning av medborgare i tredje land. Även uppgifter om de personer som beviljats ett sådant dokument registreras med stöd av 2 punkten.

En person som avses i momentets 3 punkt har ansökt om asyl i enlighet med 30 § utlänningslagen. Bestämmelsen om ärendet i utlänningslagen baserar sig på konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968) och på det fakultativa protokoll (FördrS 78/1968) som kompletterar konventionen. Sökanden åberopar att han till följd av att han känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning uppehåller sig utanför den stat där han är medborgare eller där han vistas stadigvarande och att han på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av denna stats skydd.

I 2 mom. regleras registrering av uppgifter för skötseln av åligganden som avses i medborgarskapslagen. Anmälan eller ansökan om förvärvande eller bevarande av eller befrielse från finskt medborgarskap görs hos utlänningsverket, där den grundläggande

beredningen av ärendet sker. För beslutsfattandet föredras ansökningsärendet för republikens president från inrikesministeriet.

Uppgifterna om en person registreras för fattandet av beslut i ett ärende som gäller medborgarskap. I detta fall kan registrering- en även gälla finska medborgare. När det utreds vilken stats medborgare någon som befinner sig i Finland bör anses vara är det motiverat att personen registreras, eftersom informationen då är tillgänglig för andra myndigheter som behöver den senare.

Enligt 3 mom. får i registret föras in information även om familjemedlemmar och om mottagare i Finland. På detta sätt förfar man bara i sådana fall då en förutsättning för erhållande av tillstånd är rättsligt eller ekonomiskt beroende av respektive familjemedlem eller mottagare. Utkomsten skall vara tryggad antingen med egna medel, genom eget arbete eller garanterad av en mottagare i Finland som ansvarar för kostnaderna för utlännings vistelse i landet samt hans resa till hemlandet (jfr 37 § 1 mom. 4 punkten utlänningslagen). En utlännning kan beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om en nära anhörig till honom bor i Finland eller han är av finsk härkomst eller har andra band till Finland. Detta bestäms i 18 § utlänningslagen. Uppgifterna om sökandens familjeförhållanden registreras för att påskynda behandlingen av familjemedlemmar- nas ansökningar.

Som familjemedlem skall enligt Europeiska unionens råds förordning (EEG) nr 1612/68 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen betraktas arbetstagarens make, egna eller makens föräldrar som är beroende av arbetstagaren för sin försörjning samt egna eller makens barn som är under 21 år eller beroende av arbetstagaren för sin försörjning. Även andra än ovan nämnda familjemedlemmar som arbetstagaren försörjer eller som bor i hemlandet i arbetstagarens hushåll kan få uppehållstillstånd. Som familjemedlemmar enligt 35 § utlänningslagen betraktas en person som är gift med eller lever i äktenskapsliknande förhållande med utlännings, minderåriga barn (under 18 år) och minderårig syster eller bror, föräldrar och far- eller morföräldrar. Gällande familjemedlemmar och mottagare registreras bara person- och kontaktuppgifter.

6 §. *Registrering av känsliga uppgifter.* I paragrafen anges i vilka fall man på grund av uppgifternas art vid registreringen av

uppgifter i utlänningsregistrets delregister för övervakning av inresor och utresor samt för inresevillkor får avvika från registreringen av känsliga uppgifter i enlighet med lagstiftningen som gäller datasekretess för personuppgifter.

Känsliga uppgifter är enligt 6 § 2 mom. personregisterlagen uppgifter som gäller 1) ras eller etniskt ursprung, 2) någons samhällseliga eller politiska uppfattning eller religiösa övertygelse, 3) brottslig gärning eller straff eller annan påföljd för brott eller 4) någons hälsotillstånd, sjukdom eller vårdåtgärder eller därmed jämförbara åtgärder som gäller honom.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 3 punkten personregisterlagen kan vara av betydelse när ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd avgörs. Enligt 28 § utlänningslagen kan det förutsättas att även till en ansökan om arbetstillstånd fogas en utredning om sökandens hälsotillstånd och om han har blivit straffad för brott. När ett ärende som gäller förvärvande av medborgarskap avgörs är de uppgifter som avses i 3 punkten också av betydelse, eftersom enligt 4 § medborgarskapslagen ett positivt beslut förutsätter att sökanden har fört en hederlig vandel. Tidpunkten för förvärvande av medborgarskap kan flyttas fram, fastän kravet gällande boendetid i landet annars skulle uppfyllas, om sökanden har gjort sig skyldig till en straffbar gärning.

Att verkställigheten av frihetsstraff inleds eller avslutas kan vara av betydelse för tillståndsprövning eller en eventuell framställning om utvisning. Om verkställigheten av ett straff överförs till Finland eller från Finland, kan det betyda att skyldigheten att ha uppehållstillstånd börjar eller slutar. I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt avses dylika fall.

När visum och uppehållstillstånd beviljas eller eventuellt utvisnings- eller avvisningsbeslut skall verkställas samt finskt medborgarskap beviljas är det av väsentlig vikt att känna till de straff som ådömts en person eller de straffbara gärningar för vilka han på goda grunder misstänks. Numret på anmälningen och referensuppgiften som registreras anger var utredning kan erhållas. Uppgifter om brott kan utredas utgående från numret på anmälningen i polisens funktionella register och referensuppgift fås också av polisen. En förutsättning för att utnyttja informationen är att polisen vid behov kan framlägga

tillräckliga faktiska bevis. Eftersom ärendets innehåll inte förs in i registret, kan man när avgörandet träffas alltid försäkra sig om att uppgifterna är aktuella och riktiga.

Eftersom det inte har funnits några bestämmelser har det varit besvärligt att få dessa uppgifter och uppgifterna har lämnats bara i enskilda fall. Med tanke på sökandens rättsskydd och för att påskynda behandlingen av ärendena är det viktigt att uppgifterna fås smidigt och att de är aktuella. Vid prövning av inresevillkor behöver den som avgör ärendet känna till sådana omständigheter som kan inverka på beslutets innehåll. I ett beslut om utvisning meddelas utlännningen i allmänhet inreseförbud. Om en utlännning däremot här i landet gör sig skyldig till ett brott eller till något annat beteende som äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten och som inte leder till utvisning och inte heller till inreseförbud, behövs uppgift om brottet eller gärningen när hans ansökan om tillstånd avgörs.

Sådan verksamhet eller välgrundad misstanke om dylik som avses i momentets 3 punkt är en grund för avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen.

I de fall som avses i momentets 2 och 3 punkt införs i registret bara en referensuppgift om hur frågan kan utredas. Som referensuppgift kan anges t.ex. numret på den registrerade anmälningen om ärendet. Närmare uppgifter om ärendet kan fås från polisens funktionella register, som det bestäms om i lagen och förordningen om polisens personregister, samt från justitieministeriets olika datasystem. Utgående från referensuppgiften kan den registeransvarige även direkt ta kontakt med undersökningsmyndigheten. Bestämmelserna om utlänningsverkets och utrikesministeriets rätt att använda polisens funktionella register ingår i lagen om polisens personregister.

Om en utlännning under en tidigare vistelse har gjort sig skyldig till en gärning som kunde utgöra grund för avvisning enligt 37 § utlänningslagen eller utvisning enligt 40 § i samma lag, skall uppgifter om detta vara tillgängliga när en ansökan om inresa och uppehållstillstånd avgörs (punkt 4). Enligt den nordiska passkontrollöverenskommelsen skall inresa inte tillåtas heller för personer som i något annat nordiskt land har meddelats inreseförbud. Ett inreseförbud hindrar sålunda inresa i alla nordiska länder och fördragsslutande stat bör vid sina nordiska yt-

tergränser avvisa varje utlännning som är införd i någon av de fördragsslutande staternas förteckning över utvisade utlännningar.

I utlänningsregistret ingår uppgifterna om inreseförbud som de andra nordiska länderna har meddelat samt deras giltighetstid.

I momentets 5 punkt avses sådana fall då förfalskade eller till innehållet felaktiga dokument har framställts för erhållande av inresetillstånd eller då annars felaktiga uppgifter har lämnats i syfte att vilseleda myndigheterna. Framställningen av felaktiga eller förfalskade dokument är ofta yrkesmässig verksamhet. Om registret innehåller uppgifter om dem som framställer förfalskade eller felaktiga dokument, kan den som fattar ett beslut beakta detta när dessa personer i ansökningar om inresetillstånd anges som inbjudare eller som utfärdare av andra dokument som hör till en ansökan.

I momentets 6 punkt avses personer eller organisationer som har gjort sig skyldiga till eller som med fog misstänks för ordnande av olovlig inresa. Som grund för misstankar kan anses att sådana omständigheter har kommit fram på grund av vilka inledande av förundersökning övervägs. Ordnande av olovlig inresa är enligt 64 b § utlänningslagen en straffbar gärning. Enligt regeringens proposition med förslag till revidering av stadgandena om brott mot rättskipning, myndigheter och allmän ordning samt sexualbrott (RP 6/1997 rd) föreslås att denna bestämmelse överförs till strafflagen.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1, 2 och 4 punkten personregisterlagen är av betydelse vid avgörande av ärenden som gäller asyl, flyktningstatus eller beviljande av uppehållstillstånd på grund av behov av skydd. Dessa uppgifter behövs även inom det internationella informationsutbytet (närmast FN:s flyktingkommisariat, UNHCR).

Det grundläggande syftet med systemet med inresetillstånd, dvs. tryggnad av landets interna säkerhet och ordning samt kravet på effektivitet, utan att glömma rättsskyddsaspekter, förutsätter i sin helhet att de myndigheter som har rätt att använda utlänningsregistret med beaktande av datasekretessynpunkter har tillgång till så heltäckande uppgifter som möjligt om de personer som har sökt eller söker inresetillstånd. De känsliga uppgifterna i utlänningsregistret är tillgängliga bara för de myndigheter som berättigats att använda dem. Statistikföringen över ärenden som gäller olovlig inresa och

vistelse i landet kan förutsätta att känsliga uppgifter även används för statistiska ändamål.

7 §. *Uppgifter som registreras.* I paragrafen uppräknas de uppgifter som skall registreras om personer som avses i 5 och 6 §. Identifikationsuppgifterna är för säkerställande av identiteten synnerligen utförliga. En person identifieras i registret utgående från namn, födelsetid och medborgarskap. Det sätt på vilket namnet skrivs kan variera på grund av olika translittereringssätt, och därför är det nödvändigt att registrera även på annat sätt skrivna namn samt andra namn som personen använder. Uppgiften om nationalitet är av rättslig betydelse vid bedömning av rätten till inresa (t.ex. ingermanländare samt medborgarskap och nationalitet i forna Jugoslavien). Uppgiften kan även vara av betydelse för bekämpning av brottslighet, särskilt terrorism, eftersom denna ofta har samband med nationalitet. Enligt personregisterlagen kan en uppgift registreras, om det är nödvändigt för att den registeransvarige skall kunna sköta sina åligganden.

Dessutom registreras sådana uppgifter om en person med hjälp av vilka statistik över utlänningars yrkeskunskap kan uppgöras i syfte att utnyttja denna eller fastställa utbildningsbehovet.

För visum samt uppehålls- och arbetstillstånd förutsätts ett giltigt resedokument, vars uppgifter införs i registret. Uppgifterna gällande tidigare tillstånd som beviljats en person används som underlag när en ny ansökan om tillstånd avgörs.

De i 1 punkten avsedda uppgifterna om syftet med vistelsen i landet, vistelsens längd och anställningsvillkoren är grunder för beviljande av tillstånd. Utlänningsregistrets nuvarande tekniska tillämpning gör det möjligt att registrera en ansökan som sådan i form av ett bildokument som införs i systemet. Uppgifter om en ansökan införs även direkt i registret, och uppgifternas riktighet kan genast kontrolleras utgående från det dokument som genom bildavläsning kopierats till bildarkivet.

De omständigheter som utgör grund för ansökningar om asyl, flyktingstatus, behov av skydd eller uppehållstillstånd som baseras på humanitära skäl registreras närmast med tanke på UNHCR:s informationsbehov. Enligt artikel 35 i konventionen angående flyktingars rättsliga ställning förbinder sig de fördragsslutande staterna att upplåta uppgif-

ter till vederbörande FN-institutioner.

De uppgifter som avses i paragrafens 2 punkt behövs för bevakningen av arbetsgången. Bevakningen av arbetsgången tillgodoser även sökandens rättsskyddsbehov. Med dess hjälp kan alla åtgärder i anslutning till ärendet utredas och säkerställas snabbt och heltäckande. Uppgifterna om avgörandet införs i registret, och dessutom införs i samband med uppgifterna om en person beslutsdokumentet i sin helhet.

Enligt paragrafens 3 punkt registreras i fråga om 5 § 3 moment avsedda familjemedlemmar och mottagare bara person- och kontaktuppgifter. Uppgifter om mottagaren registreras särskilt i de fall då den person som söker visum eller uppehållstillstånd har uppgett att mottagaren förbundit sig att svara för kostnaderna för sökandens vistelse i Finland. Upprätthållandet av statens interna säkerhet och ordning kan i vissa fall förutsätta uppgifter om en utlännings personkontakter i Finland.

8 §. *Externa datakällor.* I paragrafen bestäms om de registeransvarigas rätt att få uppgifter som behövs vid behandlingen av utlänningsärenden och vid förandet av utlänningsregistret även av de myndigheter som inte uttryckligen enligt de författningar eller bestämmelser, som gäller de register som myndigheterna för, skall lämna ut uppgifter till registeransvariga.

I lagstiftningen finns några uttryckliga bestämmelser enligt vilka utlänningsverket, utrikesministeriet eller finska beskickningar har rätt att få sådana uppgifter som de behöver vid behandlingen av utlänningsärenden och för utlänningsregistret. T.ex. med stöd av 12 § 3 punkten straffregisterförordningen (772/1993) kan de finska myndigheterna få utdrag ur straffregistret att användas bl.a. i ärenden som gäller visum, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd. Bestämmelser finns även i polislagen (493/1995), i lagen om polisens personregister och i tullagen (1466/1994).

Justitieförvaltningens datasystem som avses i paragrafens 1 mom. 1 punkt innehåller information som kan vara av betydelse för beviljande av inresetillstånd. Bötesstraff kan anses utgöra hinder för beviljande av ett nytt inresetillstånd, om böterna alltså är obetalda. Åklagarens avgörande att det vid ett misstänkt brott inte är fråga om något brott, är med tanke på sökandens rättsskydd av betydelse när frågan om inresetillstånd prövas.

Vederbörande ministerium för register över inkvarteringen av asylsökande (2 punkten). Eftersom det kan ta relativt lång tid att avgöra ett asylärende på grund av de utredningar som ansluter sig till ärendet, kan sökanden under den tid ansökningen behandlas flytta till en annan mottagningscentral eller till privat inkvartering. Beslutet kan delges sökanden snabbare och på ett tillförlitligare sätt, när det finns aktuella uppgifter om sökandens vistelseort.

I momentets 3 punkt avses uppgifter som fås av förundersökningsmyndigheten som underlag för ett avgörande. En förutsättning för erhållande av uppgifter skall dock vara att det kan ske utan att förundersökningen äventyras. Vid förundersökningen av brott kan det komma fram uppgifter som kan inverka på tillåtelsen till inresa, vistelse eller arbete. När dylika ärenden avgörs är det viktigt att alla uppgifter som inverkar på innehållet i avgörandet är tillgängliga.

Enligt momentets 4 punkt lämnar fångvårdsmyndigheten uppgifter om att en utlänningsperson har satts i fängelse, frigetts från fängelse eller för att avtjäna straff har sänts till en annan stat eller från en annan stat till Finland. Uppgifterna behövs bl.a. för beviljande av uppehållstillstånd eller för beslut om utvisning.

Genom momentets 5 punkt blir det möjligt att hålla innehållet av uppgifterna likadant i utlänningsregistret och befolkningsdatasystemet. I befolkningsdatasystemet införs som i 4 § befolkningsdatalagen avsedda identifieringsuppgifter för personer personbeteckning, namn, adress, hemkommun och bostad där samt specificerande uppgifter om fastighet, byggnad och lägenhet; uppgifter om personens familjerättsliga ställning samt om medborgarskap, rättshandlingsförmåga och dödstid. I utlänningsregistret finns samma uppgifter om en utlänningsperson, och det är viktigt att uppgifterna stämmer överens. Ändringar av uppgifter som införts i befolkningsdatasystemet bör alltså meddelas utlänningsregistret för att uppgifterna i registret skall kunna uppdateras.

I momentets 6 punkt finns bestämmelser om uppgifters gällande socialskyddet över vilka folkpensionsanstalten förfogar. Det är ändamålsenligt att hindra missbruk av socialskydd när frågan om rätt till inresa och vistelse i landet prövas.

Enligt den nordiska passkontrollöverenskommelsen skall ett inreseförbud som med-

delats en utlänningsperson i något av de nordiska länderna gälla även i de övriga länderna. Uppgifter om detta meddelas i allmänhet månadsvis och förs in i utlänningsregistret (7 punkten).

I momentets 8 punkt avses socialmyndighetens utlåtande enligt 2 § medborgarskapsförordningen om huruvida sökandens och hans familjs utkomst bör anses vara tryggad.

I 2 mom. anges att det även är tillåtet att använda teknisk anslutning och maskinläsbar form när uppgifter lämnas ut enligt 1 mom. När ett avgörande träffas kan uppgifter om personen i fråga sökas upp och kontrolleras snabbt och smidigt ur det register som respektive myndighet upprätthåller. Uppgifterna skall bara vid behov föras in i utlänningsregistret. Beslutsfattaren kan använda de informationslämnande myndigheternas datasystem direkt inom ramen för de användningsrätter som denne beviljats. I synnerhet en teknisk on-line anslutning skiljer sig från annan massutlämning av information eller utlämnande av någon enskild uppgift, eftersom den erbjuder användaren rätten att avsöka registren, och utnyttjandet av denna rätt kan inte övervakas lika effektivt av den registeransvarige som annat utlämnande av information. En teknisk anslutning förutsätter att ett avtal om ärendet ingås med den registeransvarige. I allmänhet skall uppgifterna fås avgiftsfritt.

För att undvika dubbel registreringsarbete är det ändamålsenligt att använda maskinläsbar form, t.ex. när den stora datamängden i förteckningarna över inreseförbud överförs på diskett från ett system till ett annat.

9 §. *Avförande av uppgifter ur registret.* I paragrafen bestäms om hur länge uppgifterna skall bevaras i registret och om avförande av dem. Enligt 15 § 1 mom. personregisterlagen skall den registeransvarige se till att en i ett personregister införd personuppgift, som med hänsyn till registrets ändamål är oriktig, onödig, bristfällig eller föråldrad, utan obefogat dröjsmål rättas, avförs eller kompletteras, om det är uppenbart att en sådan uppgift äventyrar den registrerades integritetsskydd eller hans intressen eller rättigheter.

I utlänningsregistret bevaras uppgifterna så länge som det är nödvändigt för utförande av åliggandena enligt utlänningslagen och medborgarskapslagen och för övervakningen av att lagarna iakttas samt motiverat med

tanke på någons rättsskydd. När man i efterskott utreder hur underrättelseagenter eller personer med anslutning till terrorism har rört sig samt vilka underrättelse- eller terror-kontakter som skett vid tiden för inresan är registret en viktig informationskälla som kan anlitas efteråt. Tidrymden är lång i dessa fall, men man kan säkerställa att uppgifterna fås genom att de efter föreskriven tid avförs ur det aktiva registret och arkiveras på ett sätt som medger informationssökning. Det internationella utbytet av information om inresetillstånd kan även förutsätta att informationen finns tillgänglig under en längre tid än fem år.

Av rättsskyddsorsaker finns i 2 mom. ett särskilt omnämmande om avförande av felaktiga uppgifter. I lagen om polisens personregister finns en motsvarande bestämmelse. I regeringens proposition med förslag till en personregisterlag och lagar som har samband med den (RP 49/1986 rd) konstateras att när en registrerad har yrkat att en felaktig uppgift skall avföras, bör det anses vara tillräckligt att i registret görs en ny anteckning som innehåller de riktiga uppgifterna, om t.ex. orsaker i anslutning till ansvarsfrågor fordrar att även den felaktiga anteckningen bevaras.

3 kap. Utlämnande och hemlighållande av uppgifter i utlänningsregistret

10 §. *Utlämnande av uppgifter ur registret.* Paragrafen innehåller bestämmelser om regelmässigt utlämnande av uppgifter ur utlänningsregistret till andra myndigheter. Bestämmelsen iakttar den ståndpunkt som riksdagens förvaltningsutskott anförde i sitt betänkande (FvUB 3/1995 rd) om regeringens proposition med förslag till lag om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (RP 57/1995 rd). Enligt ståndpunkten skall i de författningar som gäller den registeransvarige anges till vem uppgifter lämnas ut och i vilket syfte det kan ske. De uppgifter som lämnas ut får inte vara mer omfattande än vad den mottagande myndigheten behöver för skötseln av sina lagstadgade åligganden.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter på internationell nivå finns i artiklarna 14 och 15 i konventionen rörande bestämmandet av den ansvariga staten för prövningen av en ansökan om asyl som framställts i en av medlemsstaterna i de Europeiska gemenskaperna av den 15 juni 1990 (*Dublin-*

konventionen). Regeringen har avlåtit en särskild proposition (RP 99/1997 rd) till riksdagen om godkännandet av vissa bestämmelser i Dublinkonventionen samt med förslag till lag om ändring av utlänningslagen. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter finns också i avdelning IV i konventionen om tillämpningen av Schengen-avtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (*Schengenkonventionen*). Regeringen skall avlåta en särskild proposition till riksdagen om godkännandet av vissa bestämmelser i Schengenkonventionen.

Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt får försvarsmakten för handhavande av säkerhets- och tillsynsuppgifter som avses i 1 § 1 mom. 4 punkten lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) den information som de behöver om beviljade uppehålls- och arbetstillstånd samt om ansökningar och beslut om asyl. Huvudstaben avger utlåtanden till försvarsmaktens säkerhetschefer och säkerhetsofficerare om utlännningar som besöker försvarsmaktens ställen. Därvid är det nödvändigt att ha information om omständigheter gällande en persons inresa och vistelse i landet. Huvudstaben har även till uppgift att föredra sådana ansökningar om befrielse från beväringstjänst som lämnas in före eller under beväringstjänsten. Vid behandlingen av ansökningarna är medborgarskapet den viktigaste grunden. Utlänningsverket utreder medborgarskapet på basis av förfrågningar från huvudstaben. Som resultat av utredningen görs en anteckning i utlänningsregistret.

Enligt momentets 2 punkt kan till polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket och försvarsmakten som förundersökningsmyndighet i uppgifter som särskilt ålagts dem ur utlänningsregistret utlämnas uppgifter som främjar förundersökningen. Enligt 5 § förundersökningslagen (449/1987) utreds vid en förundersökning brottet, de förhållanden under vilka det begåtts, vilka parterna är samt de andra omständigheter som behövs för rättegång i brottmål.

Vederbörande ministerium behöver personuppgifter om asylsökande och flyktingar samt uppgifter om beslut som gäller dessa personer för att ordna mottagningen av sökande (3 punkten). Mottagningsstationerna

erbjuder tillfällig inkvartering för de asylsökande under asylprövningen och förläggningarna efter asylprövningen. De ordnar även för de sökande utkomstskydd och annan behövlig service i enlighet med lagen om mottagningsstationer och förläggningar för asylsökande (1465/1991).

I momentets 4 punkt regleras utlämnande av uppgifter till befolkningsregistercentralen och magistraterna. Utlämnandet sker i syfte att säkerställa att de uppgifter som gäller registreringen av en utlänning och de som finns i befolkningsdatasystemet är riktiga och aktuella. Tillgången till uppgifter om finskt medborgarskap baserar sig på 11 § medborgarskapsförordningen. Enligt den skall utlämningsverket utan dröjsmål till befolkningsregistercentralen meddela uppgifter bl.a. om förvärvande och förlust av finskt medborgarskap. Enligt 4 § befolkningsdatalagen kan gällande en utlänning i befolkningsdatasystemet införas samma uppgifter som gällande en finsk medborgare, om det behövs på grund av boende eller arbete i Finland, för uppfyllande av förpliktelserna i något internationellt avtal som är bindande för Finland eller av något annat särskilt skäl. En förutsättning för registrering av uppgifter är att en tillförlitlig utredning om dem har erhållits. I utlämningsregistret införda personuppgifter och uppgifter om familjeförhållanden behövs på magistratet för att bedöma om de uppgifter som en person lämnat är tillförlitliga, särskilt i sådana fall då en person inte har handlingar att uppvisa som stöd för de uppgifter som han lämnar. De i utlämningsregistret antecknade uppgifterna om beviljande av uppehållstillstånd, om tillståndets giltighet och när det utlöper samt om eventuellt verkställande av utvisning behövs när magistratet utreder om en utlänning bör anses ha i lagen om hemkomman avsedd hemkommun i Finland.

Bestämmelserna i momentets 5 punkt gäller de uppgifter som skall utlämnas till pensionsskyddscentralen. Enligt 6 a § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och 7 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) förutsätts för rätt till s.k. återstående tid att personen bott i Finland i fem år. Av särskilda skäl kan pensionsskyddscentralen likväl besluta att den nämnda förutsättningen gällande boende inte skall tillämpas. Vid beslutprövningen är det vanligen av betydelse om personen har kom-

mit till Finland som asylsökande, flykting eller återflyttare.

Enligt 9 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare betalas pension även till finska medborgare som är bosatta utomlands. Av särskilda skäl kan pensionsskyddscentralen besluta att pension kan betalas även till annan än finsk medborgare, trots att denne är bosatt utomlands. Detta gäller andra personer än dem på vilka tillämpas rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen.

Den nämnda förordningen förpliktar Finland att i fråga om medborgare i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till förbindelseorganet i medborgarstaten lämna uppgifter om arbete och identifiering av en person. På motsvarande sätt skall förbindelseorganen i medlemsländerna till Finlands förbindelseorgan anmäla finska medborgares arbete utomlands. Enligt rådets förordning skall socialskyddssystemet förutom på medlemsstaternas medborgare tillämpas på statslösa personer och flyktingar som är bosatta i medlemsstaterna samt på deras familjemedlemmar och efterlevande. I fråga om statslösa och flyktingar insamlas uppgifterna, i stället för av medborgarstaten, av det land inom området för vars lagstiftning personerna först faller.

Vederbörande ministerium har bestämt att förbindelseorganets uppgifter skall skötas av pensionsskyddscentralen.

I momentets 6 punkt avses information som folkpensionsanstalten behöver när den avgör frågor om utlänningars rätt till socialskydd. Informationen gäller beviljande av uppehållstillstånd, dess grunder och giltighetstid samt verkställande av beslut om utvisning eller avvisning. Bestämmelser om betalning av utkomststöd ingår i socialvårdslagen (710/1982) samt i statsrådets beslut om ersättning för utkomststöd till vissa personer som flyttar till Finland samt för särskilda kostnader för social- och hälsovård som givits dem (1054/1990) och i statsrådets beslut om arrangemang och ersättning vid mottagande av flyktingar (600/1988). Ett problem i praktiken har varit hur utbetalaren av stöd skall få tillförlitliga uppgifter om att en utlänning har lämnat landet. I vissa fall har stöd alltså lyfts med fullmakt, fastän förmånstagaren redan har flyttat från Finland.

Momentets 7 punkt gör det möjligt att beträffande utlänningar som förvärvat finskt medborgarskap lämna ut uppgifter till en stat vars medborgare personen tidigare har varit. En förutsättning är dock att uppgifterna kan lämnas ut utan att personens säkerhet äventyras. Detta gäller i synnerhet personer som erhållit flyktingstatus eller uppehållstillstånd på grund av behov av skydd. Syftet med att lämna ut information är att det tidigare hemlandet för en person som förvärvat finskt medborgarskap skall kunna avgöra om personen efter att ha förvärvat finskt medborgarskap på ansökan även bevarat sitt tidigare medborgarskap. Det är också meningen att den stat till vilken informationen om förvärvande av medborgarskap utlämnas, även på basis av ömsesidighet till Finland skall utlämna motsvarande uppgifter.

Enligt momentets 8 punkt utlämnas information till fångvårdsväsendet, som när en utlänning som tagits i förvar frigges behöver uppgifter om beslut som gäller honom. Uppgifter om verkställandet av beslut om utvisning eller avvisning behövs för att en person som avlägsnats från landet inte skall efterlysas. När en utlänning döms till frihetsstraff i Finland men frigges i väntan på att domen skall bli verkställbar, behövs de uppgifter som avses ovan. Om en person har utvisats eller annars lämnat landet kan man överväga att inte verkställa domen. En framställning enligt konventionen om överförande av dömda personer (FördrS 13/1987) lyckas sällan i praktiken, och en efterlysning av en utlänning förblir gällande tills verkställigheten preskriberas. Detta kan ta flera år.

Vederbörande ministerium behöver de uppgifter som avses i 1 mom. 9 punkten för utredande av hinder för äktenskap. Enligt 10 § äktenskapslagen (234/1929) skall befolkningsregisterföraren undersöka om det föreligger något i lag angivet hinder mot ett äktenskap. Om den som utför hindersprövningen inte har tillgång till befolkningsboksuppgifter om en trolövad när begäran om hindersprövning görs eller om en trolövad inte är införd i befolkningsregistret i Finland och de behövliga uppgifterna inte kan fås, skall den trolövade till den som utför hindersprövningen inlämna ett intyg av vederbörande myndighet i en främmande stat för undersökning av om det finns hinder för det tillämnade äktenskapet. Om det behövliga intyget inte kan fås i Finland eller från utlandet, kan vederbörande ministerium

på ansökan utfärda ett intyg för hindersprövning. Om avsikten är att en utlännings vistelse i Finland skall vara kortare än ett år, antecknas han inte i befolkningsböckerna, eftersom han inte enligt 4 § lagen om hemkommun anses ha hemkommun i Finland. En dylik persons uppgifter hittas dock oftast i utlänningsregistret.

Enligt 2 mom. kan de uppgifter som avses ovan utlämnas även i maskinläsbar form som en teknisk registrering eller med hjälp av teknisk anslutning. Målet är att undvika att samma information införs flera gånger i olika register. Med hjälp av teknisk anslutning skall de myndigheter som har rätt till uppgifter direkt i utlänningsregistret kunna söka den information de behöver utan att den behöver överföras till andra register. I de fall då det senare är nödvändigt skall informationen kunna överlämnas t.ex. på diskett eller överföras genom satsvis körning direkt till den andra myndighetens register på det sätt som de registeransvariga enas om.

11 §. *Sekretess.* I lagen regleras hemlighållande av uppgifter som införs i utlänningsregistret. Sekretessbestämmelsen skall gälla rätten för någon som inte är part att få information om ett dokument. En parts rätt till ett dokument skall alljämt bestämmas enligt 3 a kap. lagen om allmänna handlingars offentlighet.

Den klausul om förutsättande av skada som tagits in i paragrafen innehåller den fundamentala principen för hemlighållande. Det innebär att den som önskar få information skall bevisa att utlämnandet av informationen inte orsakar olägenhet.

I samband med det förslag till en totalreform av offentlighetslagstiftningen vilket är under beredning vid justitieministeriet kommer det att övervägas om sekretessbestämmelsen i 65 § utlänningslagen skall upphävas.

4 kap. **Ikraftträdande**

12 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Det föreslås att genom lagen upphävs sådana gällande bestämmelser som i samband med lagens ikraftträdande blir onödiga. Onö-

diga blir de i lagen om polisens personregister och lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten ingående bestämmelserna om rätten att få information av utlänningsverket och utrikesministeriet, eftersom de registeransvariga för utlänningsregistret skall utlämna informationen med stöd av 10 § i den föreslagna lagen, samt 33 § utlänningsförordningen.

13 §. *Övergångsbestämmelse för registret.* De bestämmelser i lagförslaget som gäller tillgång till, registrering av och utlämnande av uppgifter bör träda i kraft så snart som möjligt. För att de uppgifter som tidigare införts i registret skall bringas i överensstämmelse med lagen förutsätts dock en övergångstid, som föreslås vara två år räknat från lagens ikraftträdande.

2. Närmare bestämmelser

De som bär det huvudsakliga ansvaret för registret, utrikesministeriet och utlän-

ningsverket skall vid behov utfärda anvisningar om användningen av registret. Utfärdandet av anvisningar skulle ske efter att de övriga registeransvariga har hörts.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

4. Lagstiftningsordning

Bestämmelser om utlänningsregistret finns i 2 § lagen om utlänningsverket och 33 § utlänningsförordningen. Enligt 8 § 1 mom. regeringsformen som anknyter sig till reformen angående de grundläggande rättigheterna bestäms om skydd för personuppgifter närmare i lag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om utlänningsregistret

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Om inhämtande och införande av personuppgifter i ett utlänningsregister samt om användning och utlämnande av uppgifter som finns i registret bestäms i denna lag.

Denna lag tillämpas inte på diplomatiska representanter i Finland eller på personer som befinner sig i Finland och åtnjuter internationellt skydd och vilkas ställning bestäms i internationella avtal som är bindande för Finland.

På registret tillämpas den lagstiftning som gäller datasekretess för personuppgifter, om inte annat bestäms i denna lag. Utöver vad som bestäms i denna lag, skall i fråga om registret iaktas de internationella avtal som är bindande för Finland.

2 §

Registerföring och ändamålet med registret

Utlänningsregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling.

Utlänningsregistret förs och används som underlag för beslut om utlänningars inresa, vistelse och arbete i Finland, för övervakningen av inresor och utresor samt för tryggheten av landets säkerhet.

Utlänningsregistret förs dessutom över ärenden som rör finskt medborgarskap och för att ge underlag för beslut i dessa ärenden.

3 §

Registeransvariga

Utlänningsverket bär som registeransvarig

det huvudsakliga ansvaret för delregistret för ansökningsärenden, delregistret för övervakning av inresor och utresor samt delregistret för medborgarskapsärenden vilka ingår i utlänningsregistret. Dessa delregister förs av utlänningsverket.

Utrikesministeriet bär som registeransvarig det huvudsakliga ansvaret för delregistret för visumärenden och delregistret för inresevillkor. Dessa register ingår i utlänningsregistret och förs separat av utrikesministeriet.

Utlänningsregistret förs och används också av polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket och Arbetskraftsmyndigheten.

4 §

Ansvaret för uppgifter som har införts i registret

En registeransvarig som för in uppgifter i utlänningsregistret ansvarar vid skötseln av sina egna åligganden för att uppgifterna är korrekta samt för att registreringen och användningen har en laga grund.

De som i huvudsak ansvarar för registret utfärdar vid behov anvisningar om användningen av utlänningsregistret inom sitt eget förvaltningsområde efter att ha hört de övriga registeransvariga.

2 kap.

Utlänningsregistrets datainnehåll och källor

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras uppgifter om personer

1) som ansökt om visum, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd,

2) som ansökt om främlingspass eller rese-dokument för flyktning eller som för vilka en finsk myndighet för verkställande av utvis-

ning utfärdat ett resedokument för enkel resa,

3) som ansökt om asyl eller som är föremål för utredning om de skall tas till Finland som flyktingar, på grund av behov av skydd eller av humanitära skäl.

För delregistret för medborgarskapsärenden får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer som ansökt om finskt medborgarskap, bibehållande av finskt medborgarskap eller befrielse från finskt medborgarskap eller som inlämnat en anmälan för erhållande av finskt medborgarskap, förlorat sitt finska medborgarskap eller gjort en förfrågan om vilket lands medborgare de skall anses vara i Finland.

Dessutom får i utlänningsregistret föras in uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom. samt om mottagare i Finland i sådana fall då dessa behövs när ett ärende skall avgöras.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

För övervakningen av inresor, utresor och vistelse i landet samt beslutsfattandet angående finskt medborgarskap förs i utlänningsregistret in uppgifter om personer, som

1) i Finland intagits i fängelse, frigetts från fängelse eller för att avtjäna straff sänts från en främmande stat till Finland eller från Finland till en främmande stat samt uppgift om åtgärden och tidpunkten för denna,

2) gjort sig skyldiga till eller som med fog kan misstänkas ha gjort sig skyldiga till en sådan straffbar gärning som kan inverka på deras möjligheter att få resa in i eller vistas i landet eller att erhålla finskt medborgarskap samt referensuppgift om gärningen,

3) på grundval av sin tidigare verksamhet eller annars med fog kan antas i Finland inleda sabotage, spionage, olaglig underrättelseverksamhet eller sådan verksamhet som äventyrar Finlands förhållanden till en främmande stat samt referensuppgift om gärningen,

4) har avvisats eller utvisats eller som har meddelats inreseförbud samt uppgift om beslutet jämte motivering och verstälighet samt inreseförbudets giltighetstid och -område,

5) har upprättat eller till en ansökan som de inlämnat till en finsk myndighet fogat förfalskade eller till innehållet missvisande dokument eller lämnat felaktiga uppgifter

eller underlåtit att lämna uppgifter som är av betydelse för bedömningen av om visum, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd skall beviljas samt uppgift om ärendet, samt

6) har gjort sig skyldiga till eller som med fog kan misstänkas för ordnande av olovlig inresa.

Andra känsliga personuppgifter som avses i den lagstiftning som gäller datasekretess för personuppgifter får föras in om den registrerade samtyckt eller om det för behandlingen av ärendet är absolut nödvändigt att registrera uppgiften.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifikationsuppgifter om en person som avses i 5 eller 6 § införas ärendets nummer eller klientets nummer, namn, fotografi, kön, födelsestid, födelseort och födelseland, personbeteckning, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, civilstånd och familjeförhållanden, adress- och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och tidigare beviljade tillstånd som avses i utlänningslagen. Dessutom får i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende som framgår av en i 5 § 1 och 2 mom. avsedd ansökan, anmälan eller förfrågan och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt uppgifter om arbetsgivare och anställningsvillkor samt uppgifter om resrutten,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom. samt om utredningar som gäller dem, om utlåtanen, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, samt

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar och mottagare som avses i 5 § 3 mom.

8 §

Externa datakällor

De registeransvariga har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter för utlänningsregistret enligt följande

1) ur justitieförvaltningens datasystem

uppgifter gällande utläningar om brotts-ärenden som är eller varit föremål för åtalsprövning, om åklagares beslut enligt vilka det i ärendet inte är fråga om ett brott eller inte finns bevis för brott, om strafforder som utfärdats, om brottmål som är anhängiga vid domstol samt om domstolars lagakraftvunna avgöranden,

2) av vederbörande ministerium asylsökandes adressuppgifter,

3) av förundersökningsmyndigheterna uppgifter som hänför sig till förundersökningen av ett brott och som gäller en person som avses i 5 § 1 och 2 mom. och 6 § 1 mom. 2—6 punkten, i den mån det kan ske utan att förundersökningen äventyras,

4) av fängvårdsmyndigheterna uppgifter som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten,

5) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om ändringar i personuppgifterna beträffande en person som införts i utlänningsregistret,

6) av folkpensionsanstalten uppgifter som erhållits vid beslutsfattande och övervakning i samband med utlänningsars socialskydd och som kan vara av betydelse vid behandlingen av ett i utlänningslagen (378/1991) eller medborgarskapslagen (401/1968) avsett ärende gällande personen i fråga,

7) av de övriga nordiska länderna uppgifter om inreseförbud för någon person, samt

8) av socialmyndigheterna för ansökan om medborgarskap uppgifter om huruvida sökandens och familjens utkomst bör anses vara tryggad samt om övriga omständigheter som den har vetskap om och som kan inverka på sakens avgörande.

De uppgifter som avses i 1 mom. kan, i enlighet med vad som avtalas med den registeransvarige, lämnas även i maskinläsbar form eller med hjälp av teknisk anslutning.

9 §

Avförande av uppgifter ur registret

Uppgifterna om en person i utlänningsregistret avförs i sin helhet ett år efter att denne förvärvat finskt medborgarskap eller har avlidit. Uppgifter om visum, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt om beviljade resedokument avförs fem år efter att uppgifter senast införts, om visumet, tillståndet eller dokumentet har upphört att gälla. Uppgifterna om personer som meddelats inreseförbud avförs ett år efter att inreseförbu-

det har upphört att gälla. Uppgifter om utvisning och avvísning avförs fem år efter att beslutet har fattats. Avförda uppgifter arkiveras.

En uppgift som har konstaterats vara felaktig får bevaras i fem år efter att den införts, om det är nödvändigt för att trygga de rättigheter som tillkommer den registrerade eller någon som tillhör den registeransvariges personal. En sådan uppgift får användas endast i syfte att trygga dessa rättigheter.

3 kap.

Utlämnande och hemlighållande av uppgifter i utlänningsregistret

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information

1) till försvarsmakten om ansökningar som gäller uppehållstillstånd, arbetstillstånd och asyl samt om beslut som gäller dessa ansökningar för handhavande av säkerhets- och tillsynsuppgifter samt uppgift om medborgarskap för behandlingen av värnpliktsärenden som avses i värnpliktslagen (452/1950),

2) till förundersökningsmyndigheterna för förebyggande och avslöjande av brott samt för förundersökning som görs på grund av brott,

3) till vederbörande ministerium för ordnande av mottagning av asylsökande,

4) till befolkningsregistercentralen och magistraterna om förvärv, förlust eller bibehållande av finskt medborgarskap samt för skötseln av åligganden enligt befolkningsdatalagen (507/1993) och lagen om hemkommun (201/1994),

5) till pensionsskyddscentralen för tillämpningen av lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) samt för utredande av personkretsens i rådets förordning (EEG) nr 1408/71

om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen samt i de överenskommelser om social trygghet som Finland ingått,

6) till folkpensionsanstalten för beslut och tillsyn gällande utlänningars socialskydd,

7) till en myndighet i en främmande stat om personer som förvärvat finskt medborgarskap för bestämmande av deras medborgarskapsstatus, ifall det kan ske utan att säkerheten äventyras för personen i fråga,

8) till fängvårdsmyndigheterna, om utlänningar som intagits i fängelse, om uppehållstillstånd, beslut om avvisning eller utvisning och om verkställande av dessa samt om inreseförbud och dess giltighetstid, för verkställandet av straff samt

9) till vederbörande ministerium för prövning av hinder för äktenskap.

Uppgifter som avses i 1 mom. kan lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av teknisk anslutning.

11 §

Sekretess

Information och handlingar som erhållits för skötseln av de uppgifter som anges i 2 § skall hemlighållas om så bestäms genom lag eller med stöd av lag eller om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter inte medför skada eller olägenhet för Finlands

internationella relationer, det internationella samarbetet eller sökanden eller hans närstående.

4 kap.

Ikraftträdande

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .

Genom denna lag upphävs

1) 13 § 2 mom. 2 och 3 punkten lagen den 7 april 1995 om polisens personregister (509/1995),

2) 6 § 1 mom. 4 punkten lagen den 3 november 1995 om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) samt

3) 33 § utlänningsförordningen (142/1994) av den 18 februari sådan den lyder delvis ändrad i förordningen 222/1995.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

13 §

Övergångsbestämmelse för registret

De registeransvariga skall se till att utlänningsregistret stämmer överens med denna lag inom två år efter att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 31 oktober 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Inrikesminister *Jan-Erik Enestam*

